

MAGYAR NEMZETI BANK

a
PÉNZ
beszél

te

érted?

Köszöntő

A pénz nem boldogít, járja a mondás, de még ha így is van, akkor talán nem is kell vele foglalkozni?! Ha tisztában vagyunk azzal, miként működik a pénz világa, mikor és mire kell figyelni, sokkal egyszerűbbé és biztonságosabbá válhatnak a hétköznapijaink és a jövőnk is.

A középiskolás évek végéhez közeledve hamarosan számos pénzzel kapcsolatos döntést kell meghoznod: bankszámlát nyitsz, bankkártyát igényelsz, esetleg Diákhitelt veszel fel. Ám amikor eldöntöd, hogy melyik banknál és milyen szolgáltatást választasz, akkor is átböngészed a netet, vagy beszélsz róla a barátaiddal úgy, mint amikor a mobilodról van szó, vagy a számítógépedet frissített?

Hogy megkönnyítsük a dolgot, összeszedtük azokat a témákat, amelyekkel a közeljövőben találkozhat, amikre érdemes időt és figyelmet fordítani. Nem akarunk semmire sem rábeszél, és nem akarunk semmitől sem elriasztani, mindössze az ország független jegybankjaként hiteles képet szeretnénk nyújtani és megmutatni, hol szerezhetsz még több információt ahhoz, hogy pénzügyeidből a legtöbbet hozhasd ki magadnak.

Alapos böngészést, és jó döntéseket kívánunk!
Magyar Nemzeti Bank

REPÍTSD A DIRIT FRANKFURTIG!

Annak érdekében, hogy ez a kiadvány számodra minél hasznosabb legyen, összeállítottunk egy 13+1 kérdésből álló kvízt, melynek kitöltésével tesztelheted, mennyire vagy képben a kiadványban szereplő információkról. A kérdőív a www.penziranytu.mnb.hu honlap *Pénz beszél* menüpontjából 2012. április 16. és május 18. között érhető el.

NYEREMÉNYEK

- A 20 legtöbb hibátlan megfejtést beküldő iskola 11. évfolyamos diákjai és osztályfőnökei egy különleges látogatáson vehetnek részt a Magyar Nemzeti Bankban. A látogatáson iskolánként 4 diák és egy osztályfőnök vehet részt, melyet sorsolással döntünk el.
- Az 5 legtöbb hibátlan megfejtést beküldő iskola igazgatóját elrepítjük Frankfurtba, a Deutsche Bundesbank látogatóközpontjának megtekintésével egybekötött tanulmányútra.

BANKSZÁMLA ALAPOK

Mi a bankszámla, és miért hasznos? **1**
// Számlanyitás előtt **1** // Ha sikerült döntened... **3**

MIRE JÓ A BANKKÁRTYA?

Mi a bankkártya, és mire használható? **3**
// Bankkártya igénylés előtt... **4** // Néhány hasznos tanács a biztonságos bankkártya használathoz **5** // Mennyi pénzem is van valójában? **5**

MEGTAKARÍTÁSOK

HITELEK

Mennyibe kerül a hitel? **8** // Meddig nyújtózkodhatsz? **8** // Milyen hitelfajták közül választhatsz? **9** // Diákhitel - egy jó lehetőség **10** // Mihez kezdj, ha bármilyen hiteled kapcsán törlesztési gondjaid adódnak? **12**

BIZTOSÍTÁSOK

Mi a biztosítás? **13** // Utasbiztosítás **14** // Gépjármű-biztosítások **15** // Hogyan köthetsz biztosítást? **16**

START-KÁRTYA

Hogyan működik a program? **16**

FIGYELEM!

Amire minden pénzügyi döntésnél érdemes odafigyelned...
// A legfontosabb megbízható és hiteles információforrások **17**

Bankszámla alapok

Akár továbbtanulsz, akár munkába állsz, érdemes elgondolkodnod azon, hogy pénzügyeid intézése során milyen előnyökkel járhat, ha rendelkezelsz bankszámlával, illetve hozzá kapcsolódó bankkártyával. Manapság már az egyetemek és a munkahelyek is többnyire banki folyósámlára utalják az ösztöndíjat és a fizetést. A bankszámlához kapcsolódó bankkártya, illetve más elektronikus fizetési eszköz (internet-, mobil bankolás) révén pedig készpénz használata nélkül intézheted pénzügyeidet.

MI A BANKSZÁMLA, ÉS MIÉRT HASZNOS?

- A bankszámlán tartott pénzedhez szinte bármikor hozzáférhetsz, és csekély mértékben ugyan, de még kamatozik is.
- A pénzed biztonságban van: nem szükséges készpénzt magaddal hordanod, így azt ellopni sem tudják tőled.
- Biztonságot jelent az is, hogy a bankok működését szigorú törvények szabályozzák. A betétbiztosítási rendszer pedig garantálja a bankszámlán lévő pénz visszafizetését.

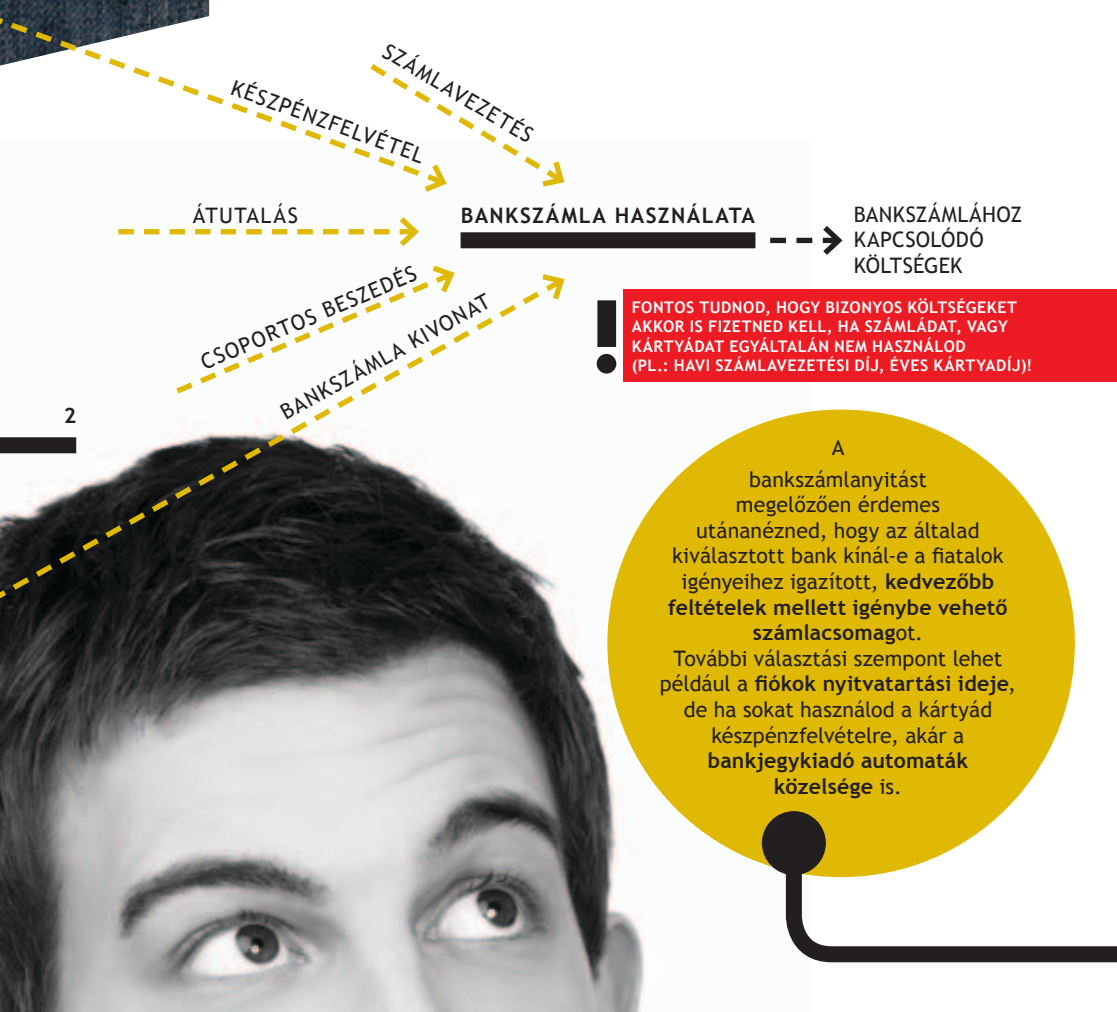
Magyarországon a betétbiztosítási rendszer intézménye az ORSZÁGOS BETÉTBIZTOSÍTÁSI ALAP (OBA), amelyhez a bankok, takarékos és hitelszövetkezetek, valamint lakástakarék-pénztárak kötelesek csatlakozni.

Az OBA alapvető feladata a kártalanítás, így ha a bank esetleg nem tudná visszafizetni a nála elhelyezett pénzedet, akkor jelenleg 100 ezer eurónak megfelelő összeg (kb. 28-30 millió forint) erejéig visszakapod azt. Bővebb információért klikkelj a www.oba.hu címre.

SZÁMLANYITÁS ELŐTT

Ha már elmúltál 18 éves, a jogszabályok értelmében szüleid közreműködése nélkül lehet saját bankszámlád, és igényelhetsz magadnak bankkártyát is. Számlanyitás előtt azonban gondold végig, hogy elsősorban mire akarsz használni a folyósámládat! Nem mindegy ugyanis, hogy hányszor veszel fel pénzt, akarsz-e átutalni, szeretnél-e bankkártyát, jobban szereted a személyes ügyintézkést, vagy inkább az interneten akarsz bankolni.

Az alábbi táblázatban bemutatjuk, hogy milyen módon fizethetsz a készpénzen kívül. További információkat a www.penziranytu.mnb.hu webhely *Láthatatlan pénz* menüpontjából, valamint a www.mnb.hu honlap *Pénzforgalom/Kiadványok* menüpontja alatt található, az átutalásokról és a csoportos beszédésekről szóló tájékoztató kiadványból tudhatsz meg, de kérdéseiddel fordulhatsz a banki ügyintézőkhöz is!

HA SIKERÜLT DÖNTENED...

- Első alkalommal mindenképpen személyesen kell bemenned az általad választott bank valamelyik fiókjába, hogy a szükséges dokumentumokat (bankszámlaszerződést stb.) kitöltsd és aláírd.
- Számlanyitás során igazolnod kell a személyazonosságod, ezért vidd magaddal a szükséges okmányokat!
- A számlanyitás eredményeként kapsz egy bankszámlaszámot, ami egyedi módon jelöli bankszámládat, és amelyet minden számlaműveletnél pontosan fel kell tüntetned. Az ügyintéző rendszerint aláírás mintát is kér tőled, amely biztosítja, hogy csak te, vagy az általad meghatalmazottak rendelkezzenek a folyószámlád felett.
- Ha bankkártyát is igényelsz, akkor a kártyán tárolt adatok (pl.: név, kártyaszám, érvényesség stb.), valamint PIN-kódod (titkos személyi azonosító számod) és/vagy az aláírásod segítségével kell azonosítanod magad a későbbi műveletek során.
- Érdemes érdeklődnöd a számlád internetes elérésének lehetőségéről, mert az internetbank segítségével bármikor biztonságosan az interneten keresztül ellenőrizheted számlaforgalmadat és megbízásokat is adhatsz.
- Minden bank működtet 24 órás telefonos ügyfélszolgálatot, így telefonon keresztül is végezheted műveleteket, vagy kérhetsz információt. Bankod telefonos elérhetőségét is jegyezd fel!

Mire jó a bankkártya?

MI A BANKKÁRTYA, ÉS MIRE HASZNÁLHATÓ?

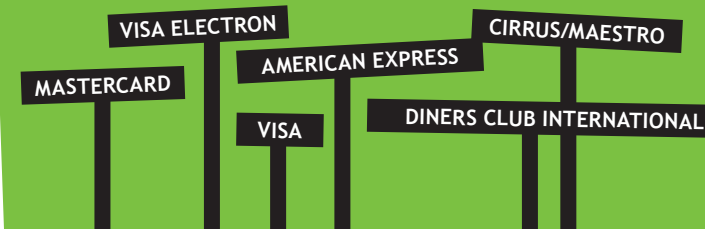
A bankkártya a készpénzt helyettesíti, segítségével elvégezheted egy sor műveletet banki nyitvatartási időn túl is. Ezen kívül információt kaphatsz a bankszámládról anélkül, hogy be kellene menned egy bankfiókba. Sőt, kártyáddal vásárolhatsz akkor is, ha nincs készpénz a zsebedben; egyes bankkártyákkal pedig hitelre is vásárolhatsz.

A LEGGYAKORIBB, BANKKÁRTYÁVAL VÉGEZHETŐ MŰVELETEK A KÖVETKEZŐK:

- vásárlás üzletekben
- készpénzfelvétel bankjegykiadó automatákból (ATM-ekből)
- bankszámlaegyenleg lekérdezése
- mobiltelefon-feltöltés
- egyéb (pl. befizetés bankszámlára ATM-en keresztül, vásárlás az interneten stb.)

FONTOS TUDNOD, HOGY KÁRTYÁDAT CSAK AZOKBAN AZ ÜZLETEKBEN, ILLETVE AZOKNÁL AZ AUTOMATÁKNÁL HASZNÁLHATOD, AHOL FELTÜNTETÉK UGYANAZT A LOGÓT, AMELY A KÁRTYÁDON IS SZEREPEL.

FŐBB KÁRTYATÍPUSOK LOGÓ SZERINT

BANKKÁRTYA IGÉNYLÉS ELŐTT...

Amikor bankkártyát választasz, mindenképp tájékozódj, hogy ugyanahoz a kártyához az egyes bankoknál milyen költségek kapcsolódnak! Általános gyakorlat minden kártyatípusnál, hogy a vásárlásért a bank nem számít fel díjat, a bankkártyás fizetés belföldön ingyenes. Ha azonban automatából veszel fel készpénzt, azért általában fizetned kell. Ennek mértéke bankonként eltérő, sőt attól is függ, hogy a bank saját automatájánál veszel fel pénzt, vagy idegen bankénál, esetleg külföldön. Egyes bankok ügyfelek számára biztosítják az ingyenes készpénzfelvételt a bank saját ATM-jeinél.

**FONTOS ÁTGONDOLNI, HOGY BANKKÁRTYÁDDAL
A SAJÁT PÉNZEDET, VAGY INKÁBB A BANKTÓL KÖLCSÖNVETTET SZERETNÉD KÖLTENI**

Ha úgy döntesz, hogy csak addig szeretnél nyújtózkodni, ameddig pillanatnyi anyagi lehetőségeid engedik, akkor a **BETÉTI KÁRTYÁK** közül válassz!

Ha igényeid kielégítéséhez a bank által biztosított hitelkeretet szeretnéd elsősorban kihasználni, akkor a **HITELKÁRTYÁK** között érdemes körülnézned. Ebben az esetben azonban - ha nem szeretnéd, hogy a kártyahasználat a szükségesnél több pénzedbe kerüljön - pontosan kövesd nyomon, mikor, mennyi az esedékes tartozásod!

Az alábbi táblázat összefoglalja a leggyakoribb kártyatípusokkal kapcsolatos fő tudnivalókat. További információkat a www.penziranytu.mnb.hu honlap Bankkártyázzunk! menüpontjában, valamint a www.mnb.hu honlap Pénzforgalom/Kiadványok menüpontja alatt található, bankkártya-használatról szóló kiadványban találsz.

Saját pénzedet. < **KINEK A PÉNZÉT KÖLTÖD?** > Hitelt veszel fel a banktól.

Maximum amennyi a számládon van. < **MENNYIT KÖLTHETSZ?** > A bank által megállapított hitelkereted erejéig.

A bank neked. < **KI FIZETI A KAMATOT?** > Te a banknak, ha határidőn belül nem fizeted vissza a teljes tartozásod.

FONTOS: HA A BANK ÁLTAL MEGADOTT HATÁRIDŐN BELÜL A HITEL TELJES ÖSSZEGÉT VISSZAFIZETED, A BANK NEM SZÁMÍT FEL KAMATOT. HITELKÁRTYÁT KÉSZPÉNZFELVÉTELRE CSAK VÉGSZÜKSÉG ESETÉN HASZNÁLJ, MIVEL AZT AZONNALI MAGAS KAMAT TERHELI.

1

Vigyázz rá ugyanúgy, mint a pénztárcára, hiszen ha megrongálódik, vagy illetéktelen kezekbe kerül, abból károd származhat! Ugyanez vonatkozik a kártyához tartozó PIN-kódra is.

2

Tartsd a kártyát biztonságos helyen, óvd a fizikai sérülésektől!

A PIN-kódot készpénzfelvétel esetén jellemzően az ATM-nél, vásárláskor pedig a pénztárakban elhelyezett elektronikus terminálon (POS terminál) kell beütnöd, ez utóbbi esetben, csak akkor, ha a pénztáros kéri. Internetes vásárlásnál soha nem kéri ezt a kódot! Soha senkinek ne áruld el a PIN-kódot sem szóban, sem írásban, sem telefonon, sem e-mailben! Sem a bankod, sem a rendőrség, sem más hatóság nem kérheti és nem is kéri ezt soha tőled!

4

NÉHÁNY HASZNOS TANÁCS A BIZTONSÁGOS BANKKÁRTYA HASZNÁLATHOZ

A kártyát és a hozzá tartozó PIN-kódot soha ne tárold egymás mellett; ugyanis ha elveszíted, vagy ellopják tőled, szabadon hozzáférhetnek a bankszámládhoz. Ha bármelyik illetéktelen kezekbe kerül, azonnal jelentsd a bankodnak!

Hasznos, ha megjegyzed (vagy mindig elérhető helyen tárold) azt a telefonszámot, amelyen bankodnál kezdeményezheted kártyád letiltását, amennyiben felmerül a gyanú, hogy az illetéktelen kezekbe került.

Fontos, hogy a bankkártya elvesztése, ellopása esetén azonnal értesítsd bankodat! Az értesítést követően, a kártya jogosulatlan használatából eredő kár a bankodat terheli, de az értesítést megelőzően is maximum negyvenöt ezer forint lehet a károd. Minden kár téged terhel azonban, ha azt szándékosan okoztad, vagy megszegted a bankkal kötött szerződésben foglaltakat!

5

MENNYI PÉNZEM IS VAN VALÓJÁBAN?

Fontos, hogy nyomon kövesd pénzügyeid alakulását, akár készpénz, akár bankszámla vagy bankkártya segítségével intézed azokat. Ebben segít a **BANKSZÁMLAKIVONAT**, amelyet elektronikus úton vagy papíron minden hónapra vonatkozóan megkapsz bankodtól. Hasznos, mivel:

- > tartalmazza egy adott időszak pénzmozgásait (befizetéseket, kifizetéseket), valamint ezek különbségét, az egyenleget;
- > segítségével hiteles képet kaphatsz arról, hogyan is állsz anyagilag, ezért átnézésére mindenképp érdemes időt szentelned.
- > Ha rendszeresen használod bankkártyádat, célszerű a hó végéig megőrizni a bizonylatokat, és összehasonlítani a számlakivonaton szereplő tételekkel. Ha idegen műveletet találsz a bankszámlakivonatodon, lépj kapcsolatba a bankoddal!

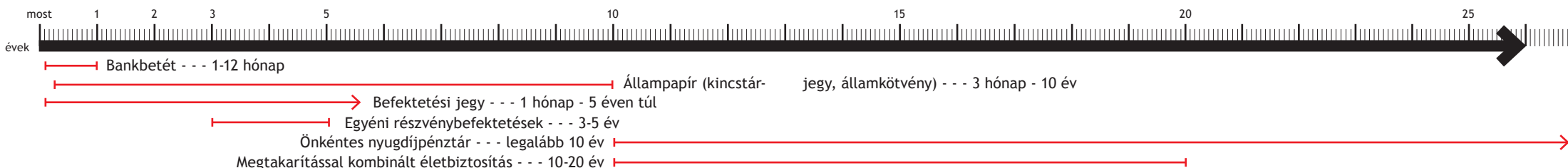
Ha az utólag kiküldött kivonatnál frissebb információt szeretnél, kérhetsz azonnali SMS-értesítést az egyes számlaműveletekről. A **mobilinefő-szolgáltatás** óriási előnye, hogy már a pénztárnál ellenőrizheted, hogy valóban a vásárlásnak megfelelő összeget vonták-e le a számládról. Ezen felül rögtön értesülhetsz arról, ha valaki jogosulatlan műveletet hajt végre számládon, így rögtön intézkedni tudsz, hogy a bankod minél hamarabb tiltsa le a kártyádat, és vizsgálja ki az ügyet.

Amennyiben internetbanki elérést is kértél, akkor bármikor saját magad is ellenőrizheted számlaegyenlegeted és tranzakcióidat az internetbankon keresztül. Internetbanki jelszavaidra ugyanaz érvényes, mint a bankkártyát PIN-kódjára, senkinek ne áruld el ezeket!

Megtakarítások AMIKOR A PÉNZED EGY RÉSZÉRE NINCS AZONNAL SZÜKSÉGED

Ha körültekintően bánsz a pénzeddel, és igyekszel rendszeresen félretenni valamennyit, akkor bankszámládon a pénz fokozatosan gyarapodni fog. Mivel a bankszámla kamata általában nagyon alacsony, érdemes körülnézned a különböző megtakarítási/befektetési lehetőségek között. Mindenekelőtt azt gondold végig, hogy mennyi ideig tudod nélkülözni a pénzed, azaz meddig akarod/tudod lekötni. Ez az idő (lekötési idő) 1 hónaptól akár 10-20 évig terjedhet, és jó tudni, hogy ha a pénz a lejárat előtt akarod visszakapni, akkor általában kedvezőtlenebbek a feltételek, kevesebb lehet a nyereséged, sőt bizonyos esetekben akár a teljes hozamot is elveszítheted.

Az alábbi táblázat a leggyakoribb megtakarítási és befektetési lehetőségek jellemző lekötési idejét mutatja be. Léteznek olyan speciális megtakarítási formák is, amelyek valamilyen konkrét célhoz (pl.: lakás-, nyugdíjcél stb.) kapcsolódnak. Ezek közül elsősorban a lakástakarék-pénztárak által kínált előtakarékosági konstrukcióról célszerű bővebben tájékozódnod.

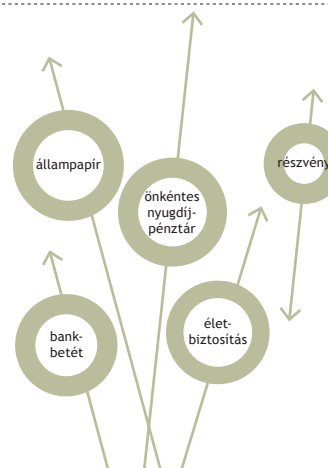
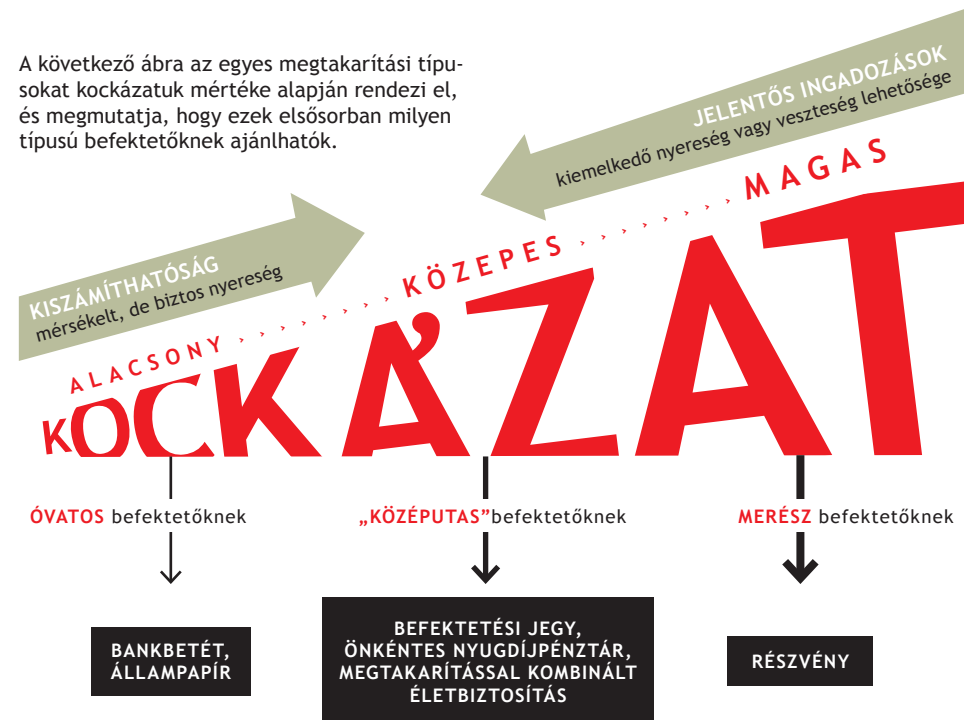
FŐ MEGTAKARÍTÁS TÍPUSOK ÉS IDŐTARTAMUK

TARTÓS BEFEKTETÉSI SZÁMLA

Értékpapírokban vagy lekötött betétben középtávra (3-5 év) elhelyezett megtakarításaid számára előnyös megoldást jelenthet a **tartós befektetési számla (TBSZ)**, melyet a hosszú távú megtakarítások ösztönzésére hívtak életre. A TBSZ előnye és fontos jellemzője a hozzá kapcsolódó **kamat- és árfolyamnyereségadó kedvezmény** lehetősége. Használatának részleteiről érdeklődj bankodnál!

A másik fontos kérdés, hogy egy nagyobb hozam reményében **mekkorra kockázatot vagy hajlandó vállalni**. Bizonyos megtakarítási típusok esetében (pl. bankbetétek, állampapírok stb.) lejáratkor a lekötött pénz és az ígért kamatot is biztosan megkapod, míg más befektetéseknél - a felvállalt kockázattól függően - a hozam lehet több is (de kevesebb is!), mint például a betéti kamat.

A következő ábra az egyes megtakarítási típusokat kockázatuk mértéke alapján rendezi el, és megmutatja, hogy ezek elsősorban milyen típusú befektetőknek ajánlhatók.

Az egyes befektetési lehetőségek közül természetesen egyszerre többet is kipróbálhatsz, de mindig gondold végig a fenti szempontokat, és kérj részletes tájékoztatást. Felmerülő kérdéseidre a bankfiókokban kapsz választ, de előzetesen tájékozódhatsz a www.penziranytu.mnb.hu honlap **Kiből lehet milliomos?** menüpontja alatt, valamint a www.pszaf.hu honlap **Fogyasztóknak** oldalain is.

Hitelek - PÉNZT KÖLCÖNBE?

Vágyaid eléréséhez legtöbbször pénzre is szükség van, ráadásul gyakran többre, mint amennyit havi zsebpénzed vagy korábbi megtakarításaid megengednek. Ilyenkor kölcsönkérhetsz szüleidtől, barátaitól, de érdemes körülnézni a bankok által nyújtott hitelfelvételi lehetőségek között is.

HITEL FELVÉTELEKOR

- ▶ hamarabb költöd el a pénzed, mint ahogy azt összegyűjtötted volna, azaz több pénzzel fogsz rendelkezni a jelenben. A hitelért a bank kamatot kér, ez az ára ugyanis annak, hogy azonnal pénzt bocsát rendelkezésedre.
- ▶ a felvett összeget a jövőben, részletekben kell visszafizetned, ezért a jövőbeni jövedelmed egy részéről le kell mondanod, hiszen azt a törlesztések kifizetésére fordítod;
- ▶ előzetesen érdemes végiggondolnod, hogy tudnál-e előtakarékoskodni, és a vásárlást későbbi időpontra halasztani, mert akkor legalább a kiadások egy részét saját pénzedből tudnád fedezni, és így kevesebb banki költséget kellene fizetned.

MENNYIBE KERÜL A HITEL?

A hitel ára a kamat, de ez csak az egyik tétel a hitelfelvételkor felmerülő költségek közül. Várhatóan számolnod kell kezelési költséggel és egyéb díjakkal is (pl. hitelbírálati díj, folyósítási jutalék stb.). A hitelt terhelő, egy évre számított költséget és kamatot a **Teljes Hiteldíj Mutató** - ismertebb nevén THM - tartalmazza, százalékban megadva.¹ Ha az egyes banki ajánlatokat szeretnéd összehasonlítani, érdemes a THM-eket megnézni, hiszen ez árulja el, hogy összesen mennyit fizetsz egy év alatt az adott hitelért a banknak. A hitelfelvételt megelőzően alaposan gondold át, hogy a jövőben biztosan lesz-e annyi bevételed, hogy abból a hétköznapi kiadások (élelmiszer, rezszi, ruha, szórakozás stb.) mellett is fizetni tudj majd a havi törlesztőrészeket.

¹ Előfordulhat, hogy a felvett hitelhez kapcsolódóan olyan költségeket is meg kell fizetned, amelyeket a THM nem foglal magában. Ilyen például a lakáshitelhez kapcsolódó közjegyzői díj. Mielőtt hitelt veszel fel, minden esetben kérdezz rá a THM-ben nem jelölt, esetleges plusz költségek mértékére.

MEDDIG NYÚJTÓZKODHATSZ?

Ha szeretnéd kiszámolni, hogy mekkora összeg törlesztését tudnád biztosan vállalni, érdemes a saját költségvetésedet elkészíteni. Ehhez írd össze havi bevételeidet és kiadásaidat az alábbiak szerint:

havi fix bevételek
(pl. zsebpénz, ösztöndíj, segély...)

egyéb jövedelmek
(pl. különmunka, kamat...)

**BEVÉTELEK
- KIADÁSOK

EGYENLEG**

állandó költségek // kifizetésükkel minden hónapban számolnod kell (pl. tandíj, közlekedési bérlet stb.)

megélhetési költségek // rendszeres kiadást jelentenek, mértékük döntésed alapján befolyásolható (pl. étkezés, öltözködés, sport, szórakozás stb.)

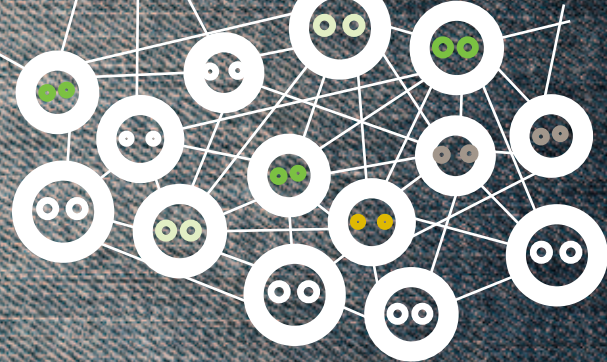
A két oldal összevetése alapján egyértelműen látni fogod, hogy egy hónapban mennyivel költöttél kevesebbet (vagy többet!) az adott havi jövedelmednél. Fontos, hogy ne az eredményként kapott többlet teljes egészét tekintsd a hitel törlesztésére fordítható összegnek, mivel bármikor előfordulhatnak váratlan többletkiadások. Érdemes legalább **10%-ot biztonsági tartalékként kezelni.**

MILYEN HITELFAJTÁK KÖZÜL VÁLASZTHATSZ?

Miután elhatároztad, hogy hitelt veszel fel, mindenképp nézd át, milyen hitelfajták közül választhatsz, és melyiket mire célszerű leginkább fordítani. Ebben lehet segítségedre a következő táblázat:

HITELTÍPUS MIRE?	MENNYIT?	MENNYI IDŐRE?	MEGJEGYZÉS
FOLYÓSZÁMLA HITEL szabadon felhasználható	20-500 ezer Ft (havi fix jövedelem 100-200%-a)	folyamatos (időnként felülvizsgálat)	Bankszámlára utalt havi fix jövedelem szükséges.
HITELKÁRTYA szabadon felhasználható	50 ezer - 1 millió Ft	1-3 év (a hitelkártya ér- vényességi ideje)	Havi rendszeres jövedelem szükséges. A hitelkeret kamatmentesen max. 45 napig használható.
ÁRUHITEL áruvásárlásra	20.000 - 1 millió Ft	6 hó - 2 év	Havi rendszeres jövedelem szükséges.
SZEMÉLYI HITEL szabadon felhasználható	100 ezer - 5 millió Ft	1-5 év	Havi rendszeres jövedelem szükséges, kezes, adóstárs bevonását, ill. életbiztosítás kötését a bank előírhatja.
GÉPJÁRMŰHITEL gépjármű vásárlásra	500.000 - 10 millió Ft	1-7 év	A hitel felvételéhez minimum 25% önerő szükséges, a hitel fedezete a gépjármű.
Szabad felhasználású JELZÁLOGHITEL szabadon felhasználható		1-20 év	A hitel felvételéhez minimum 25% önerő szükséges, fedezete az ingatlan, amelynek becsült értéke alapján a hitel maximu- mát a bank határozza meg.
LAKÁSHITEL lakásvásárlásra, felújításra	1 - 25 millió Ft	1- 25 év	

DIÁKHITEL - EGY JÓ LEHETŐSÉG

Szeretnél továbbtanulni? Hajrá! Már most érdemes azonban arra is gondolkodni, hogy a versenyképes tudás és a diploma megszerzése komoly anyagi terhet is jelent. Ennek enyhítésében segíthet a Diákhitel.

TUDDAD, HOGY...

- közel 320 ezer hallgató vett már fel Diákhitelt a 2001. évi indulás óta, harmaduk már végtörlesztett és a maradék 97%-uk is megbízhatóan törleszt?
- speciális, a banki hitelektől alapvetően eltérő kölcsönformáról van szó, amelyet **csak a tanulmányaid befejezése után** kell elkezdened törleszteni?
- a Diákhitel **kamata** az összes forintban nyújtott hazai hitel között a **legalacsonyabbak közé tartozik?**
- a 2012. május 15-e előtt kölcsönszerződést kötött hallgatóknak továbbra is a hagyományos szabad felhasználású Diákhitel változatlan feltételrendszerrel érhető el: **államilag finanszírozott hallgatóknak havi 40 ezer Ft** maximális összeggel, költségtérítéssel képzésben havi 50 ezer Ft-os plafonnal számolva?
- ha a 2012/13-as tanévre frissen nyertél felvételt és szeptemberben be is iratkozol egy egyetemre/főiskolára, a klasszikus **szabad felhasználású Diákhitel** mellett választhatod a kizárólag a képzés költségére fordítható **kötött felhasználású Diákhitelt** is?

Érdemes megismerned és mérlegelned a lehetőségeket, mert ez akár a továbbtanulással kapcsolatos döntéseidet is befolyásolhatja! Részletes és aktuális információkat a www.diakhitel.hu oldalon találsz.

A LEGFONTOSABB TUDNIVALÓK RÖVIDEN A 2012/2013-ES TANÉVRE FELVÉTELT NYERT ELSŐ ÉVESEK SZÁMÁRA

SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ DIÁKHITEL

A szabad felhasználású Diákhitelt az állami ösztöndíjas, az állami részösztöndíjas és önköltséges képzésre felvételt nyert hallgatók egyaránt igényelhetik.

A hitelhez bárki hozzájuthat, aki felsőoktatási intézmény bejelentkezett/beiratkozott hallgatója és 35 évnél nem idősebb.

A kölcsön összegét bármire elköltheted, amire szükséged van, te döntesz a hitelcélról.

Maximum havi 50 ezer Ft-ot igényelhetsz egy adott szemeszterben (5 hónapra 250 ezer Ft-ot). A pénzt havi folyósításban, vagy szemeszterenként egy összegben is megkaphatod. Diákhitelt akár egyetlen tanulmányi félévre is felvehetsz.

A törlesztést a tanulmányaid befejezése után kell elkezdened, legkésőbb azonban 35 éves korodban.

A törlesztésnél alapul, hogy a hitel visszafizetése ne jelentsen aránytalanul nagy terhet, és így biztonságosan teljesíthető legyen.

Mivel a havi törlesztőrészlet nagysága a jövedelmedhez igazodik (annak 6%-a), a hitel futamideje - vagyis a visszafizetés időtartama - nincs előre rögzítve.

KÖTÖTT FELHASZNÁLÁSÚ DIÁKHITEL

Az ún. kötött felhasználású Diákhitelt hitel kizárólag állami részösztöndíjas vagy önköltséges képzésben tanuló hallgató veheti fel.

A hitelhez hozzájuthat, aki felsőoktatási intézmény bejelentkezett/beiratkozott hallgatója és 35 évnél nem idősebb.

Az igényelhető hitelösszegnek nincs felső korlátja, annyi kölcsönösszeget igényelhetsz, ami ténylegesen fedezi a képzés költségtérítésének/önköltségének összegét.

Az igényelt hitelt a Diákhitel Központ közvetlenül az egyetemed/főiskolád számára utalja, így biztosítva, hogy csak és kizárólag a képzés díja egyenlíthető ki belőle.

A kötött felhasználású Diákhitelnél kivételesen kedvező állami kamattámogatás jár, így a kamat ráéso része fix 2%.

A törlesztést a tanulmányaid befejezése után kell elkezdened, legkésőbb azonban 35 éves korodban.

Mivel a havi törlesztőrészlet nagysága a jövedelmedhez igazodik (legalább 4%-a, bizonyos esetekben még ennél magasabb is lehet), a hitel futamideje - vagyis a visszafizetés időtartama - nincs előre rögzítve.

FONTOS JELLEMZŐJE AZ ÖSSZES DIÁKHITEL TERMÉKNEK

- Ha anyagi helyzeted engedi, bármikor lehetőség van a díjtalan előtörlesztésre.
- Az igényléshez szükséges nyomtatványt a www.diakhiteldirekt.hu elektronikus ügyintézési portálon szerezheted be, melyet kitöltés után az ügyintézésbe bevont bankok, takarékszövetkezetek fiókjaiban vagy a nagyobb postahivatalokban adhatod le.

320.000
HALLGATÓ
106.0
VÉGTÖRLESZTÉS
97%
MEGBÍZHATÓ TÖRLESZTŐ

MIHEZ KEZDJ, HA BÁRMILYEN HITELED KAPCSÁN TÖRLESZTÉSI GONDJAI ADÓDNAK?

Még ha egy hitel felvételét megelőzően kellően körültekintően jártál is el, akkor is adódhatnak olyan élethelyzetek (pl.: munkahely elvesztése, hosszabb betegség stb.), amikor a törlesztés nehézségekbe ütközhet. Ha ilyen helyzettel találod szembe magad:

Ne folytasd struccpolitikát, ne hagyd bontatlanul a bank leveleit. Fizetési kötelezettséged semmibevétele rossz taktika, mivel ettől adósságod biztosan nem fog eltűnni.

Tarts folyamatos kapcsolatot a bankoddal, és bátran kérj tanácsot. Tapasztalni fogod, hogy készek tárgyalni veled a kialakult problémáról, és igyekeznek segíteni egy olyan pénzügyi terv kidolgozásában, amely lehetővé teszi adósságaid törlesztését.

² Korábbi, közismert nevén BAR-lista

Adósságaid időben történő törlesztésére azért is érdemes odafigyelned, mert ha bármely hiteled esetében a mindenkori minimálbér összegét elérő, 90 napnál hosszabb ideig fennálló késedelmes tartozást halmozol fel, bekerülsz a Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)² nyilvántartásába, ami viszont a későbbiekben már kedvezőtlenül befolyásolhatja a hitelhez jutási esélyeidet.

Korábban a lakossági ügyfelek adatai kizárólag az említett késedelem, vagy bizonyos visszaélések esetén jelentek meg a KHR-ben. 2011 októberétől azonban minden lakossági hitelszerződés törvényben rögzített adatai bekerülnek a rendszerbe, ami egyrészt átláthatóbbá teszi a hitelek nyújtását, másrészt bizonyos előnyöket is biztosíthat a pontosan törlesztő adósoknak újabb hitel felvételekor.

Biztosítások SEGÍTSÉG NEHÉZ HELYZETEKBE

Biztosan hallottál már olyan esetekről, amikor valaki külföldi utazása során kórházba került, gépkocsija egy balesetben összetört, ami nehéz anyagi helyzetbe sodorta az érintetteket. Mivel hasonló esetek sajnos bárkivel előfordulhatnak, érdemes röviden megismerkedni az ilyenkor segítséget nyújtó biztosításokkal.

13

MI A BIZTOSÍTÁS?

A BIZTOSÍTÁSOK KÖZÖS JELLEMZŐJE, HOGY

- valamilyen jövőbeni váratlan, vagy előre kalkulálható, akár jelentős anyagi következményekkel járó eseményre való felkészülést tesznek lehetővé, meghatározott, kisebb összegek előzetes befizetése segítségével;
- ha olyan káresemény következik be, ami benne van a biztosítási szerződésünkben, akkor a biztosítótársaság a befizetett díjak ellenében részben vagy egészben kárpótlást fizet nekünk, segítve ezzel a váratlan helyzetek kezelését.

A biztosítások jellegük szerint többfélék lehetnek. Az alábbiakban csak azokkal a típusokkal foglalkozunk, amelyekre a közeljövőben a legnagyobb eséllyel szükség lehet. Ezek az utasbiztosítások és a gépjármű-biztosítások.

Utazni, világot látni jó dolog! Rengeteg új élménnyel, ismerettel gazdagodhatsz, tanácsos azonban felkészülni az esetleges kellemetlenségekre is. Az utasbiztosítás célja, hogy baj esetén - többek között:

- a világ bármely pontján **bármikor segítséget kérhess**, ha megbetegszel, baleset ér, vagy poggyászatod, értéktárgyaidat ellopják, megkárosítják;
- **fedezze** a sürgős egészségügyi ellátásod költségeit;
- **megtérítse** az idő előtti hazautazással járó költségeidet;
- egyéb az utazással összefüggő anyagi károdat egy bizonyos összeghatárig megtérítse.

Az utasbiztosítás megkötése előtt gondold végig, hová és milyen céllal utazol, mivel az utazással járó kockázat és a biztosítás díja is ettől függ.

14

HOVÁ / MILYEN CÉLLAL UTAZOL?

LEHETSÉGES KOCKÁZATOK

MILYEN BIZTOSÍTÁS AJÁNLOTT?

EU országba turista céllal	nincs különleges kockázat	Európai Egészségbiztosítási kártya is elég lehet (esetleg poggyászbiztosítással kiegészítve)
extrém sportok	fokozott baleset- és sérülésveszély, nagyértékű felszerelések megrongálódása	speciális biztosítás, amelyik drágább, de szélesebb körű biztonságot nyújt
veszélyes helyek (betegségek, vadállatok); olyan területek, ahol az egészségügyi ellátás rendkívül költséges (pl. USA)	megbetegedés, sérülés veszélye, értéktárgyak eltűnése az orvosi ellátás költsége a hazai többszöröse	speciális biztosítások, illetve kiegészítő szolgáltatások pótdíjfizetés mellett
különösen veszélyes területek (zavargások, háború, terrorveszély)	fokozott veszély	nem köthető utasbiztosítás

Az utasbiztosítás része a **poggyászbiztosítás** is, ami azt jelenti, hogy a biztosító bizonyos összeghatárig vállalja a csomagodban esett esetleges károk (lopás, repülőgépes utazás esetén csomagod késése/elkeveredése) megtérítését is.

UTASBIZTOSÍTÁS

GÉPJÁRMŰ-BIZTOSÍTÁSOK

Az első autó megvásárlása minden bizonnyal emlékezetes marad számodra. Az üzemeltetés költségein (benzin, szerviz stb.) felül azonban számolnod kell olyan rendszeres kiadásokkal is, amelyek a biztosításokkal kapcsolatban merülnek fel. A gépjármű-biztosítások két fő típusa a **kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás (KGFB)** és a **gépjármű saját kár (CASCO)** biztosítás.

15

GÉPJÁRMŰ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS

CASCO-BIZTOSÍTÁS

KÖTELEZŐ-E KÖTNÖD?

IGEN, a biztosítás megkötése és folyamatos díjfizetéssel érvényben tartása minden gépjármű üzemeltetője számára kötelező.

MI A BIZTOSÍTÁS CÉLJA?

más járművekben és a közlekedésben részt vevő személyek testi épségében általad okozott károk kiegyenlítése

MITŐL FÜGG A FIZETENDŐ DÍJ MÉRTEKE?

Ugyanannak a gépkocsinak a biztosítási díja akár jelentős mértékben különbözhet az egyes biztosítóknál a figyelembe vett kockázati tényezők eltérő értékelése miatt. 2012-től az éves biztosítási díj 30%-át kitevő baleseti adót is fizetni kell.

megkötése NEM kötelező

saját járművedben általad, vagy mások által okozott károk kiegyenlítése, beleértve az elemi károkat (tűz, jégverés, vihar) és lopáskárt is

gépjárműved átlagárától, műszaki állapotától, az általad vállalt önrész mértékétől³; a korábbi káresemények gyakoriságától

³ Ha magasabb önrészt vállalsz, a fizetendő biztosítási díj kevesebb, baleset esetén viszont a gépjármű javítási költségeinek rád jutó hányada jelentősebb lesz.

valamint mindkét típus esetében: járműved jellemzőitől (pl.: típus, teljesítmény) // a díjfizetés jellegétől (havi, negyedéves) // életkorodtól, állandó lakóhelyed területi elhelyezkedésétől (falu, nagyváros) // egyéb

A biztosítók általában nem kötnek önrész nélküli CASCO-biztosítást, azaz a keletkező kár anyagi terheit részben akkor is Neked kell állnod, ha van CASCO-d.

NÉHÁNY DOLOG, AMIRE ÉRDEMES GONDOLNOD

- Ha érvényes felelősségbiztosítás nélkül gépjárművel kárt okozol, nemcsak szabálytalanul veszel részt a közúti forgalomban, de a felmerült költségek teljes mértékben téged terhelnek.
- A biztosítók a balesetmentesen közlekedő autósokat díjkedvezménnyel jutalmazták, míg a károkozást annak gyakorisága alapján pótdíjjal büntetik („bonus-malus rendszer”).
- A gépjármű-felelősségbiztosítás érvényességét közúti ellenőrzés során a rendőrség ellenőrizheti, hiánya esetén büntetést szab ki.

- Biztosító váltására éves gyakorisággal van lehetőség⁴, a biztosítási szerződésed éves fordulónapjának közeledtével érdemes áttekinteni a biztosítók aktuális ajánlatait.

⁴ A biztosítók minden év október végén teszik közzé a következő évre vonatkozó KGFB-díjsszabásukat.

- Bár a Magyarországon megkötött gépjármű-felelősségbiztosítás Európa legtöbb országára is érvényes, külföldi autós utazásod előtt célszerű tájékozódnod biztosításod érvényességéről. Minden biztosító ingyenesen állít ki „Zöldkártyát”, ami ezt igazolja külföldi utazás esetén.

Gépjármű biztosítási szerződés bármelyik - ilyen üzletággal foglalkozó - biztosítónál köthető. A díj fizetésére, módjára és gyakoriságára többféle lehetőség közül választhatsz. Mindig ügyelj azonban a biztosítási díjak pontos fizetésére, mivel **60 napot meghaladó késés esetén a biztosítási szerződés automatikusan megszűnik.**

HOGYAN KÖTHETSZ BIZTOSÍTÁST?

A szerződés megkötése előtt alaposan tájékozódj a biztosítók által nyújtott szolgáltatásokról, valamint azok feltételeiről. Részletes információkat a biztosítók internetes honlapján, valamint ügyfél-tájékoztató kiadványaikban találsz.

Az egyes biztosító társaságok utasbiztosításai közül a számodra legkedvezőbb lehetőség kiválasztásában a www.pszaf.hu honlap *Fogyasztóknak* menüpontjának biztosításokkal foglalkozó része lehet segítségére, a gépjármű-biztosításokról pedig a www.mabisz.hu honlapon tájékozódhatsz. Ha felmerült kérdéseidre ezeken a helyeken nem találnál egyértelmű választ, lehetőség van személyes kapcsolatfelvételre is a biztosítók ügyfélszolgálati irodáiban, illetve egyes utazási irodákban.

START-kártya STARTOLJ KÖNYVEBBEN!

Amennyiben a középiskola befejezése után munkát fogsz keresni, pályakezdőként könnyebben találhatsz állást, ha részt veszel a **START-programban**. Ennek lényege, hogy az állam a munkaadók számára járulékfizetési kedvezményt biztosít akkor, ha pályakezdő fiatalokat foglalkoztatnak. A program fő célja, hogy megkönnyítse a középiskolát vagy egyetemet/főiskolát frissen végzett fiatalok számára az elhelyezkedést és szakmai gyakorlat szerzését.

HOGYAN MŰKÖDIK A PROGRAM?

START-kártyát igényelhetsz, ha befejeztél tanulmányaidat, nem vagy még 25 éves⁵ és első munkahelyet keresel. A kártyát az adóhatóság (NAV) internetes honlapjáról letölthető program segítségével, vagy az ügyfélszolgálati irodákban ingyenesen beszerezhető nyomtatvány kitöltésével igényelheted. A kártya érvényességi időtartama maximum két év. A kártyát első munkába állásodkor le kell adnod a munkaadódnak, aki ez alapján veheti igénybe a járulékfizetési kedvezményt.

HASZNOS TANÁCSOK

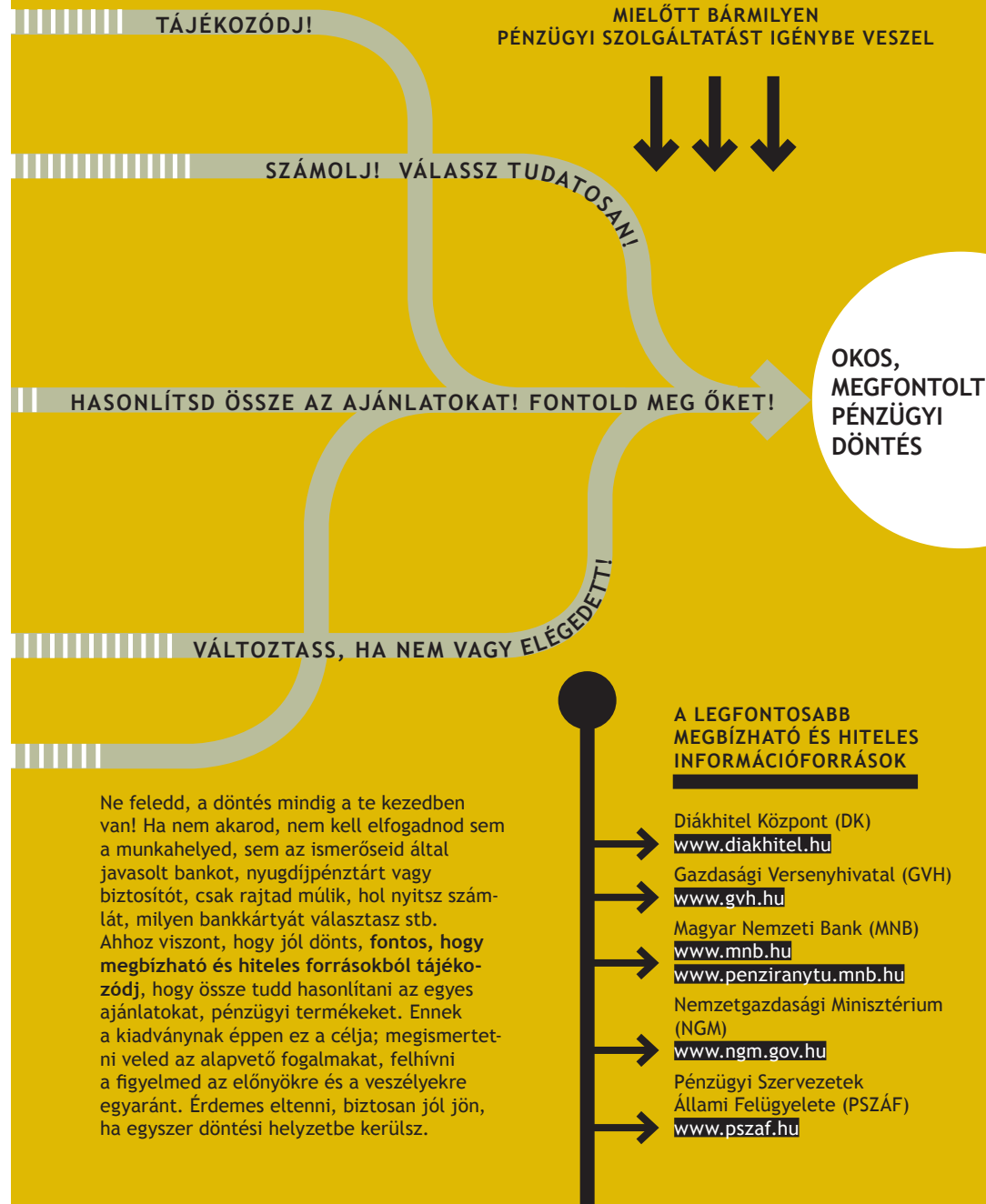
- Figyelj arra, hogy első munkaszerződésed megkötése előtt már legyen a kezvedben a START-kártyád, mert csak ebben az esetben vehetsz részt a programban!
- A kártyára való jogosultságot nem zárja ki, ha tanulmányi éveid alatt (akár szünidőben, akár szorgalmi időszakban) már vállaltál diákmunkát.
- A kártyát csak egyszer tudod kiváltani. A kártya érvényességi idején belül új kártyát csak akkor igényelhetsz, ha a régi elveszett, megrongálódott, vagy megváltozott a kártyán szereplő neved.
- Célszerű először tájékozódni a munkaerő piacon, és ezt követően kiváltani a kártyát, nehogy kifussz a kártya érvényességi idejéből.

⁵ Diplomás pályakezdők esetén a korhatár 30 év.

Amire minden pénzügyi döntésnél érdemes odafigyelned...

ÖSSZEGZÉSKÉNT FOGADJ MEG Néhány
EGYSZERŰ, DE FONTOS JÓ TANÁCSOT,
MIELŐTT BÁRMILYEN
PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VESZEL

Ne feledd, a döntés mindig a te kezvedben van! Ha nem akarsz, nem kell elfogadnod sem a munkahelyed, sem az ismerőseid által javasolt bankot, nyugdíjpénztárt vagy biztosítót, csak rajtad múlik, hol nyitasz számlát, milyen bankkártyát választasz stb. Ahhoz viszont, hogy jól dönts, fontos, hogy megbízható és hiteles forrásokból tájékozódj, hogy össze tudj hasonlítani az egyes ajánlatokat, pénzügyi termékeket. Ennek a kiadványnak éppen ez a célja; megismertetni veled az alapvető fogalmakat, felhívni a figyelmed az előnyökre és a veszélyekre egyaránt. Érdemes eltenni, biztosan jól jön, ha egyszer döntési helyzetbe kerülsz.

VÁR AZ MNB LÁTOGATÓKÖZPONT!

MAGYAR NEMZETI BANK

NYITVA TARTÁS: H-P: 9.00–16.00 | CS: 9.00–18.00
TOVÁBBI INFORMÁCIÓK: +36 (1) 428-2752 | www.lk.mnb.hu
A belépés díjtalan.

te

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Magyar Nemzeti Bank ezúton is megköszöni azon szervezetek, tanárok és diákok közreműködését, akik munkájukkal és javaslataikkal hozzájárultak ahhoz, hogy ez a kiadvány létrejöjjön. Köszönet illeti a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Diákhitel Központ munkatársainak segítségét.

kiadja: MAGYAR NEMZETI BANK * 1054 BUDAPEST, SZABADSÁG TÉR 8-9. * felelős kiadó: DR. SIMON ANDRÁS *
készítették: AZ MNB MUNKATÁRSAI * a kézirat lezárásának időpontja: 2012. FEBRUÁR * kiadványterv:
AKCIO 360 REKLÁMÜGYNÖKSÉG KFT. * nyomdai előkészítés és kivitelezés: D-PLUS KFT., BUDAPEST

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

DIÁKHITEL